

Szószék – Úrasztala – Szertartások

PÁLFI DÉNES

ISTENBEN BÍZZUNK, NE A SZERENCSEBEN! ÚJESZTENDEI BESZÉD

„Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk?” (Róm 8,31)

A hívő keresztény ember az új esztendő mindig reménységgel, bizakodva, derülátóan kezdi. Él benne a tudat, hogy Isten mindig vele van, minden körülményben, s ha Vele és az Ő nevében indul el az új év beláthatatlan, kifürkészhetetlen útjain, senki és semmi nem lehet ellene. Milyen szépen fogalmazza meg e hitet az egyik újévi gyermekversike: „Isten nevében kezdem el, / Ő segéljen kegyelmével. / Ha Ő velem, mi sem nehéz, / Ha Ő elhagy, erőm elvész. / Ezért legjobb e feltétel: / Isten nevében kezdem el!”

Római katolikus testvéreink az új esztendő első napjaiban vízkereszt ünnepe mellett ülik, mely alkalommal víz- és házszentelést végeznek. A megszentelt vízzel behintik a házat, s azt tartják, hogy e cselekmény távol tartja otthonuktól a vilámcsapást, a rontást, s vele általános védelmet biztosítanak – hitük szerint – maguknak.

Nekünk, unitáriusoknak, nincsenek ilyen „védekezési eszközeink”, a vízkereszt ünnepe rég kimaradt a mi vallásunkból. Mi Istennel, az Ő segítségével hívásával „védekezünk”, aki szeret minket, s aki „ha velünk – Pál apostol szavaival élve – ki lehet ellenünk”? Ettől a szeretettől senki és semmi, „sem nyomorúság, sem szorongattatás vagy üldözés, éhezés vagy mezítelenség, veszedelem vagy fegyver, sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket”. Ezt a szeretetben fogant közösséget, atyai-gyermeki viszonyt senki és semmi fel nem bonthatja. Ez tölti el bizakodással, reménységgel, derülátással minden új év kezdetén, és annak minden napján a hívő keresztény ember lelkét.

Ez így jól is van, mondják sokan, de ettől a balsors, a csapás, a kereszt, a szerencsétlenség még nem biztos, hogy elkerül bennünket. Nagyon is ésszerű megállapítás, mert mindezek életünk velejárói. Isten útjai azonban kifürkészhe-

tetlenek, s a csapás, a szerencsétlenség sok esetben szerencsének, az isteni gondviselés eszközének bizonyul. Az egyik kínai mese szerint, egy paraszt lovával művelte földjét. Egy napon azonban a ló a hegyekbe szökött. Amikor a paraszt szomszédai a balszerencse miatt sajnálkozásukat, részvétüket fejezték ki az öregnek, az így felelt: „Balszerencse? Jó szerencse? Ki tudja?” Aztán egy hét múlva a ló egy egész ménes kíséretében tért vissza a hegyekből, s a szomszédok együtt örvendezhettek a paraszttal jó szerencséje miatt. Ő azonban megint ezt mondta: „Jó szerencse? Balszerencse? Ki tudja?” Néhány nap múlva, amikor a paraszt fia megakarta szelídíteni az egyik vadlovát, leesett a hátáról, és eltörte a lábát. Mindenki azt gondolta, ez aztán valóban balszerencse! A paraszt azonban megint csak ezt mondta: „Balszerencse? Jó szerencse? Ki tudja?” Pár hét múlva katonák érkeztek a faluba, és összeírták a hadviselésre alkalmas legényeket. Amikor látták, hogy a paraszt fiának el van törve a lába, felmentették a szolgálat alól. Nos, jó szerencse volt ez? Vagy balszerencse? Ki tudja? (Anthony de Mello: Test és lélek)

A lényeg az, hogy mi nem a szerencsében kell hogy bízunk, ami bizony sokszor elpártol tőlünk, hanem Istenben, aki szerencsétlenségünket is szerencsévé, kudarcunkat is sikerré, bánatunkat is örömmé tudja változtatni, akivel, mert velünk van, kiállhatjuk legnagyobb próbáinkat is. Amelyeket azért ad, hogy legyőzzük azokat, s megmutassuk belé vetett gyermeki hitünket és bizalmunkat, lelkünk próbákat kiálló és legyőző erejét.

Ez viszont csak azok számára lehetséges, akik nemcsak hangoztatják, hogy „Isten velünk”, hanem ők is Istennel vannak, akarata, törvényei szerint élnek. Akik tudják, hogy csak Istennel, törvényei szerint lehet emberien, erkölcsösen, igazán élni, legyőzni az élet nehézségeit, s így, ebben a szellemben nevelik a rájuk bízottakat is.

Az elmúlt rendszerben egy nagyhangú, gőgös faluvezér, párttitkár ezeket hirdette: nem kell vallásórára jártni a gyermekeket, nem kell templomba vinni őket. S önmagát hozta fel példának a falugyűlésen: nézzék meg, hogy ő milyen gyermekeket nevel Isten nélkül. Ekkor még valóban kedves, szófogadó, tiszteletudó gyermekekkel dicsekedhetett. De nem sokat kellett várni meggyőződése cáfolatára: mert néhány év múlva egyik fia munkakerülő lett, leánya rossz, erkölcstelen útra tért, másik fia pedig egy betörőbanda tagjaként vált ismertté. Így néz ki az erkölcs, az élet Isten nélkül! Ilyen emberi életeket szül az istennélküliség, amelyek egytől-egyig összeroskadnak a hitetlenség viharában, az élet próbái, keresztjei, csapásai alatt!

Jézus mielőtt megkezdte volna tanítói munkáját, megkeresztelkedett. Így akart betölteni minden igazságot, s Istennel indulni el a nagy munkára. Alámerítése után szózatot hallott az evangélium tanúsága szerint: „Ez az én szeretett fiam, akiben gyönyörködöm!” Ezt az eseményt ünneplik a római katolikusok vízkeresztkor. S ha mi nem is tartjuk ezt az ünnepet, Jézus, megkeresztelkedésével is üzeni nekünk, hogy mi is Istennel, bizakodó és megtisztulni vágyó lélekkel in-

duljunk el az új esztendő szövevényes, próbákat és kereszteket rejtő útjain, s úgy éljünk bármely sorscsapás között is, hogy méltók legyünk Isten szeretetére, atyai szózatára: „Ez az én szeretett fiam, akiben gyönyörködöm!”

Ne zavarjon, tévesszen meg minket senki és semmi, Isten szeretetére hagyatkozva járjuk életutunkat az új évben, úgy ahogy azt Vianney János arsi, szentté avatott plébános is tette, aki Isten szeretetében bízva mindig, a következőket írta: „Egy napon kaptam egy levelet, amelyben szentként tisztelnek és bánnak velem. Ugyanakkor kaptam egy másikat, amely tele volt sértegetésekkel. Ha csak az elsőt kaptam volna, a gőg uralkodott volna el rajtam. A második viszont csak kétségbeesésekbe sodort volna. Nem kell fontosságot tulajdonítani sem az egyiknek, sem a másiknak. Az az ember, ami Isten szemében.” (Rossi: A szent plébános) Ebben a hitben lelte meg nyugalmát és békéjét az élet minden helyzetében, bánatban és örömben, sikerben és kudarcban, szerencsében és szerencsétlenségben egyaránt, vallva, hogy senki és semmi nem választhatja el az őt szeretett gyermekének tartó szerető Atyától.

Így éljünk mi is – mindig Istenben bízva, csakis az Ő véleményére adva és örök szeretetébe kapaszkodva, vele kézen fogva járva – az előttünk álló esztendő minden napján, s legyen szilárd hitvallásunk a Pál apostolé: „Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk?” Ámen.

LŐRINCZI LAJOS

SZOLGÁLJ AZ ÚRNAK!

„Távol legyen tőlem, hogy vétkezzem az Úr ellen, és ne imádkozzam többé értetek. Sőt inkább tanítalak majd benneteket a jó és egyenes útra. Csak féljétek az Urat, és szolgáljátok őt teljes szívből...” (1Sám 12,23–24)

Emlékeztek-e még, Testvéreim, Józsuénak a tévelygő néphez intézett szavaira?: „Válasszátok ki még ma, hogy kit akartok szolgálni. De én és az én házam népe az Urat szolgáljuk!” Nos itt – a történelem ismétléseként – ugyanerről van szó. Mindenekfölött, minden sérelmed, jóléted, munkád ellenére az Urat szolgál!d!

Ha Izrael történetében Mózes a vallás, a szabadság és a törvény megteremtője, akkor Sámuel a népből nemzetté válás prófétája, a királyság intézményének megalapozója, Isten hatalmának képviselője által.

A fenti verseket Sámuel a prófétáktól ismerős, szent haraggal mondja el, mivel a nép – a próféta minden intése ellenére – nem tud megmaradni Isten egyenes útján, hanem erkölcstelenül, bálványok imádasával éli életét.

Ezeket a gondolatokat két részre oszthatjuk. A 23. versben Sámuel magáról beszél: „Távol legyen tőlem, hogy vétkezzem az Úr ellen, és ne imádkozzam többé értetek, sőt...” A próféta el van keseredve. A próféta haragszik. A próféta minden munkáját sárba tiporva látja. Hát hiába volt minden intés? Hiába volt minden ostromlás és fenyegetés? Hiába tette ki a lelkét, áldozta fel ifjúságát, és szentelte a népnek egész életét? Mégis a maguk útját járják, és elfeledkeznek az Úrról?

Egyszerű emberi döntésből fakadó magatartás volna az, ha Sámuel most azt mondaná: ilyenek vagytok, ám lássátok! Meg lehetne érteni, ha most „a lovak közé dobna a gyepelőt”, mint annyi mai megsértődött, munkáját eltiporva látó ember. De Sámuel nem hétköznapi, nem „egyszerű” Sámuel, hanem Sámuel *próféta!* Az Úr szolgálója. Lelkében Isten lelke, ereje lobog, a könyörülő Istentől tanult irgalmat, a szeretet Istenének szeretetével csüng népén, a soha nem roskadó prófétai hit munkál benne.

Nem fordít hátat, hanem azt mondja: nem azért, mert megérdemlitek, hanem az Úrért, hogy ne vétkezzem hivatásomban, s azért, mert fáj a szívem értetek, imádkozom, hogy jó útra térjete. Sőt, újra meg újra megtanítom nektek az egyenes utat.

Isten igazi szolgálaként a hit magaslatán, a példaképek sorában magasodik fel itt Sámuel. Alakjával, szavaival mintegy sugallja az örök újakezdés magatartását: „Ember tervez, odalesz / Kezdd el, újra kezdd.”